

Ezrével, az éjszaka leple alatt menekülnek a rohamosztágosok

## Brünnínget agyonlőtték?

Angel községben a lakosság fellázadt, Felsősziléziában ágyukat vontattak a felkelők ellen. -- Zúrt lett a lemondott Papen heve a birodalmi alkancellár. -- Egymillió rohamosztágot bocsátatott el Hitler kancellár, aki a forradalom óta igen levert

**Katonaság szállta meg a középületeket**

*Az olasz király vejét emlegetik Hindenburg utódjául*

Hága, július 6.  
A kopenhágai Dagens Nyheter című lap jelenti, hogy a német-sziléziai Angel községben a lakosság fellázadt mert 20 parasztot koncentrációs táborba küldtek. A törvényszék épületét felgyújtották a bírakat megverték, az uccákon harc folyik a lakosság és a hadsereg között. Göring elrendelte hogy újabb csapatok és ágyuk vonuljanak

fel Felsősziléziába, mert félt, hogy az ottani hadsereg is fellázad.

Bécsi hírforrások tudni vélik, hogy Hitler és Göring között is konfliktus tört ki. A Le Journal Berlinből egyidejűleg azt jelenti, hogy német politikai körökben azt hiszik, hogy Papen alkancellár megtartja tárcáját, de hosszabb szabadságra megy.

szánva, hogy a Schleicher által indított mozgalmat Hitler teljes leterítéséig folytatja. A lap szerint a Svédországba az utóbbi napokban tömegesen menekült nagyszámú emigráns is azon fáradozik, hogy külföldről vezesse a Németországban erjedő forradalmi erőket. Valószínűleg ezért tiltották meg a Németországból való kiutazást ami egyet jelent azzal, hogy a mai Németországban minden ember internálnak, vagy rabnak kell érezze magát.

Genfben a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben az a hír járja, hogy Brüning volt német kancellár elhagyta angliai önkéntes száműzetésének helyét és egyelőre ismeretlen helyre távozott, ahol szintén részt fog venni a Hitler ellen irányuló mozgalom irányításában. Azt kizárták tartják, hogy Brüning Németországba tért volna vissza.

## Menekülés a Harmadik Birodalomból

A németországi belső helyzet teljes bizonytalanságára jellemző, és a készülő nagy események árnyékát vetíti előre az a híradás, amely szerint a sziléziai határvidéken a németországi menekültek egész sora torlódott össze.

A legutolsó 24 óra alatt csaknem kétezren hagyták el Németország területét.

Nagyon valószínű, hogy a menekülők között nemcsak zsidó marxista, hanem ezuttal nemzeti szocialista elemek is vannak. Erre vall legalább is az a berlini jelentés, amely szerint eltolták a szabadságot rohamosztágosok külföldre való utazását. A szabadságra küldött rohamosztágosok a rendelet szerint csakis Németországban tölthetik el szabadságukat. Ezt a tilalmat Lutze, a rohamosztágosok új főparancsnoka napi parancsban is közli.

Dániából érkező utolsó jelentések szerint két nap óta a német emigránsoknak egész áradata zúdul Dániára és Svédországra. A Kopenhágába érkező vonatok kétszer olyan hosszúak, mint amilyenek rendszerint szoktak. Svédországba teljes létszámú várt rohamosztágosok érkeztek.

A Reichspost jelentése szerint tegnap Reichenhall, Berchtesgaden, Schellenberg és más, az osztrák határ közelében fekvő helységek körül százával jelentek meg az osztrák legionáriusok. A fiatal emberek polgári ruhában mennek egyik helyről a másikra és egész nyíltan kijelentik, a lakosságnak, hogy egyetlen kívánságuk átjutni az osztrák határon.

Remélik, hogy kisebb csoportokban viszszazár is tudnak térni Ausztriába. Az elmúlt napok eseményeire és arra az elhánásra tekintettel, amelyben részesültek, inkább hallják a reájuk Ausztriában váró hűntek.

tést, minthogy továbbra is Németországban nyomorgjanak és hazátlanul bolyonganak.

**Schleicher szelleme tovább kísért.**

Egyes bécsi lapok azt a szenzációs hírt közlik, hogy Schleicher barátai és hozzátartozói, a tábornok és felesége meggyilkolása után bizottságot alakítottak, amely el van

## A Reichswehr megszállta a középületeket

Bucuresti, július 6.  
A Credinta jelenti Prágából, hogy az összes berlini középületeket, ahol a hatóságok székelnek, a Reichswehr elfoglalta. Ugyanez történt Breslauban, Leipzighan, Münchenben és Kölnben von Blomberg hadügyminiszter rendeletére.

Ugyancsak a Credinta jelenti Varsóból,

hogy a francia-német határon néhány nap óta katonai mozgósítások történtek. Egyidejű prágai jelentés szerint Brüning volt kancellárról, akiről azt hitték, hogy Londonba menekült, azt állítják, hogy egyik westfáliai helységben agyonlőtték. A hírt nem erősítették meg.

## Kombinációk Hindenburg utódjáról

Berlin, július 6.  
Hindenburg, a német köztársaság elnöke születésnapján, vagyis október 2-án leköszön és utódja valószínűleg Blomberg

hadügyminiszter lesz. Arról is szó van, hogy Fülöp hesseni herceg, az olasz király veje kerül a német köztársaság élére.

## Hitler ideges és levert

Páris, július 6.  
Kar, volt bajor miniszterelnök holttestét München közelében egy pocsolyában találták meg. A schleswig-holsteini Flensburgban a rohamosztágosok vezetői titkos összejövetelt tartottak, melyen 141 birodalmi és kerületi vezér jelent meg. Beavatott forrásból származó hírek szerint a rohamosztágos vezérek elhatározták, hogy végrehajtják a pártban a tisztító munkát, melyre oly nagy szükség van. Hitler kancellár-

ról olyan hírek terjedtek el, hogy a Führer az események hatása alatt nagyon levert, ideges és feltűnő mértékben lefogyott. Orvosai hosszabb pihenést ajánlottak.

Visszahívják a washingtoni német követet

Páris, július 6.  
Ideérkezett jelentések szerint Luther, Németország washingtoni nagykövétét rövidesen visszahívják és helyét Dickhoff külügyminiszteri osztályvezetővel töltik be.



Szökönek a rohamosztagosok.

London, július 6.

Amint Párisból jelentik, az utóbbi napokban a rohamosztagosok tömegesen akarnak átszökni francia területre. A francia kormány intézkedésére a menekülőket nem fogadják be, sőt utasítás érkezett, hogy néhány napra teljesen el kell zárni a francia-német határt.

Egy millió rohamosztagot bocsájt el Hitler.

London, július 6.

A Reuter iroda berlini tudósítójának megbízható jelentése szerint a német rohamosztagok megállítására teljes erővel folyik. Körülbelül egymillió emberre tehető azoknak a száma, akiket a rohamosztagból elbocsátanak. A rohamosztagosok létszáma tehát 40 százalékkal esőkken. A rohamosztagparancsnokok mindenütt személyesen vizsgálják meg a rohamosztagosok előéletét és a gyanús elemeket azonnal elbocsátják.

Papen végleg visszavonul a politikától.

Papen volt alkancellár, akitől tegnapi számunkban is megírtuk, hogy minden körülmények között "M akar lépni a Hitler-kormányból, tegnap ugyan még berlini lakos volt, de mint hírik, rövid időn belüli elhagyja Németországot és hosszabb szabadságra külföldi utra indul. Papen ezzel a lépésével valószínűleg azt akarja dokumentálni, hogy a legutóbb lejátszódott események annyira elvették a kedvét a politikától, hogy minden nyilvános szerepléstől visszavonul. Papen helyét az újonnan kinevezett vezérkari főnök, Lutze foglalja el.

Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknel, vérszegénység, sápadás esetében reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József víz úgy felnőteknél, mint gyermekeknél igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

**Hazaszállítják a szombathelyi temetőben nyugvó ötven olasz katona földi maradványait**

Szombathely, július 5.

Az olasz kormány elhatározta, hogy a szombathelyi temetőben pihenő ötven olasz hősi halott földi maradványait hazaszállítatja és olasz földön helyezi örök nyugalomra. A szállítás időpontját július 9-én állapították meg, amikor is autók érkeznek Szombathelyre és azokon szállítják el Budapestet át a hősi halottak csontjait Olaszországba.

**Időjárás**

Nyugati légáramlás, változó felhőzet, északon esetleg kisebb fűtő esők.

**RADIOMŰSOR**

szombat

Bucuresti. 12: Vizálás, lemezek. 12.45: Gramofon, tőzsde. 13.15: Időjelzés, rádió-ujság. 19.30: Rádió egyetem. 19.45: Lemezek. 20: Rádióposta. 20.20: Rádiózenekar. Operettzene. 22: Rádióujság. 22.30: Zene a Continental étteremből.

Budapest. 6.45: Torna, gramofon. 9.45: Felolvasás, közben gramofon. 12: Harangszó. Utána Szikla vokálkvartett. 13.30: Gutenberg szalonzenekar. 14.40: Hírek. 16: Ifjúsági óra. Utána Hírek. 17: Szántó Gyula magyar nótákat énekel Toll Árpád és Jancs cigányzenekara kíséretével. 18: Szítnyi Zoltán elbeszélései. 18.30: Gramofon. 19.15: A rádió tárgysorsjáték húzása. 20.15: Operett előadás: Csárdáskirálynő. 22.45: Mándits jazz.

Erdélyi Magyarország

Július 8.

## Barthou iudomására adja Angliának, hogy a Szovjet belép a Népszövetségbe

London, július 6.

Az angol lapok hosszasan foglalkoznak Barthou londoni látogatásával. A lapok kiemelik, hogy azon a szoros szerződésen kívül, amelyet Barthou minden körülmények

között meg akar valósítani Franciaország és Anglia között, a francia külügyminiszter azt is el akarja érni, hogy Anglia is támogassa Franciaországot abban, hogy Oroszország lépjen be a Népszövetségbe.

## Az őszülés nem szégyen,

de eredeti hajszinét visszanyerheti a FLOREAL hajregenerator használatával. Nem festőszer! Régi bevált hajviz! 1 üveg ára 60 Lei.

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

## Bomlik a nemzeti-parasztpárt

Éles ellentét Maniu és Mihalache között

Bucuresti, július 5.

Ugy látszik, hogy Bratianu Dinu az a kijelentése, amelyet a nemzeti parasztpártra vonatkozóan tett meg és melyről lapunk tegnap számában beszámoltunk, sokkal nagyobb hullámokat vert fel, mint ahogy azt gondolni lehetne. Bratianu Dinu az a mondata, hogy "a nemzeti parasztpárt mindenféle koncepció nélküli" nemcsak Mihalache, hanem a mostani elnököt, hanem a nemzeti parasztpárt több tagját is gondolkodóba ejtette. Ugy látszik, hogy a politikában valamiképpen, mert hiszen másképpen nem lehet ellépzelni, hogy olyan óvatos politikus, mint Bratianu Dinu ilyen súlyos kijelentéseket te-

gyen.

A Bratianu Dinu és Mihalache közötti előbbie miatt beállott konfliktusnak újabb fejleménye van. Maniu, aki Bratianu Dinuval hosszasan tárgyalt, nem ment el a nemzeti parasztpárt gyűlésére.

A volt és a jelenlegi elnök között tehát kiélesedett a helyzet és nem lehet tudni, hogy ez a kiélesedett helyzet mire vezet. Ha mindehhez hozzávesszük még azt, hogy a központi vezetőség Bocu Severt és társait kizárta a pártból és tetejébe odaállíthassuk Vaida duzzogását, akkor igazán nem kell hozzá nagy jóstehetség, hogy a nemzeti parasztpárt bomlását megjósoljuk.

## Leleplezték Sinaiában a Duca emléktáblát

Bucuresti, július 5.

Ma reggel 7 óra 20 perckor a kormánytagjai, a törvényhozó testületek elnökei, szenátorok és képviselők nagy csoportja, élén Tatarescu miniszterelnökkel, Sinaiába érkeztek, hogy a Duca emléktábla leleplezési

ünnepségein résztvegyenek.

Az emléktáblán arany betűkkel a következő szöveg diszlik: "Ezen a helyen gyilkolták meg Duca miniszterelnököt, aki nemzete és országa iránti szeretetének áldozata lett".

## Letartóztattak egy fiatal parasztlányt, aki orvosnak adta ki magát s így gyógyított

Bucuresti, július 6.

A Roman melletti Ciuhurea községben az egészségügyi közegek érdekes leleplezést csináltak. Egy Sofia Goleatha nevű fiatal paraszt lányra akadtak, ki már hosszú ideje orvosi gyakorlatot folytat a községben.

A leány meglepő intelligenciát árult el és bámulatos az a mód, ahogya a fiatal leány a paciensekkel elhitette azt, hogy neki orvosi diplomája van. Az egészségügyi közegek közbelépésére a leányt letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

## Tele vannak a német börtönök

Berlin, július 6.

Jellemző a német titkos politikai rendőrség munkájára, hogy az egyes fogházak annyira megteltek gyanúsítottakkal, hogy az egyik berlini közkönyvtárt kellett kiüri-

teni és ide helyezték el a letartóztatottakat. Egyes híradások szerint Tsirsky, Papen volt hadsegéde még él, és csupán fogságban őrzik.

## Megivott egy demijon bort -- meghalt alkoholmérgezésben

Bucuresti, július 6.

Nem mindennapi haláleset történt a Bacau melletti Valea Sleaca nevű községben. Stefan Malai fiatal fiu míg szülei tá-

vai voltak, megivott egy egész demijon bort. Mire a szülei visszaértek, a szobában alkoholmérgezésből halva találták a fiatal gyereket.



Röhm, Bajorország rettegett ura nem mert öngyilkos lenni -- két SS ember agyonlőtte

# Helyszíni riport a meggyilkolt Röhm kapitány villájáról

Hitler széket ragadva összezúzott mindent, amit a szobában talált. Ernst kapitány térdénállva könyörgött kegyelemért

Budapest, július 6.  
A budapesti Nemzeti Ujság müncheni tudósítója rendkívül érdekes tudósítást közöl Röhm kapitány kivégzéséről.

Tegnap müncheni látogatásom alkalmával — írja a N. U. tudósítója — megérték, hogy mára valami rendkívüli látványban lesz részem. Rosenheimből indulunk autón egy SS parancsnok kíséretében. Tíz perc alatt utunk végcéljánál, Wiessben voltunk, ahol a tó partján magányosan, árván áll a német történelem egyik legizgalmasabb drámáját látott épület: Röhm kapitány háza. Röhm kapitány, az egykori szegény ember óriási vagyont harcsolt össze. A legszegényebb adófizetők-től havonta 30 ezer márkát harcsolt el. Bolsevista metódussal dolgozott, nem riadt vissza a közönséges rablástól sem. Védtelen polgárok lakásán házkutatást tartott és személyesen vitte magával a nagyobb értékeket. Legszíkebb környezetével valósgos gámszter-alvilágot alkotott, amelyről Hitler csak nagy vonalakban tudott.

Az épületet ma már rendőrök őrzik. Ennek ellenére bemehetünk a szobákba és a mi itt szemünk elé tárul, az örökké emlékezetes marad. A lakás feldulva, összerombolva, semmihez nem lehet nyulni, mert minden tapad a vértől. A levegőben a rettenetes éjszaka atmoszférája terjeng. Az ebédlőasztalon egy félig telt pezsgős pohár áll, mellette az asztal sarkán egy ezüst tálcán két összeszáradt narancs és szőlő. A hálósobában a falon tenyéryní vérfojt jelzi a halál nyomát. Az egész lakásban nincs egy ajtó sem, sarkaiból kiemelve fekszenek a földön egyben, vagy összezúzva. A falban revolver- és puskalövések nyoma.

Kísérőm szemtanúja volt a villában lejátszódottaknak, a következőket mondta az előzményekről:

— Hitler már régebben tudta, hogy puccsra készülnek. Hetek óta figyeltette az SA-t az SS-sel. Titkos írást fogott el, a melyből minden nyilvánvalóvá vált, Berlinben Göring saját feladatának tűzte ki az összeesküvés szálainak kibogozását. Münchenben Epp tábornokot bízta meg ugyanazzal. Pénteken este Epp tábornok sürgőnyt menesztett. A sürgönyben csak egy szó volt: "fertig". Egész bizonyosan megállapítható, hogy Hitler, amikor repülőgépre szállt, pillanatig sem gondolt vérontásra és csupán lelkére akart beszélni megtévedt társainak.

— Nyugtalan, viharos időben szállt fel a repülőgép a felhők fölé. Hajnali négy órakor érkezett meg Hitler Münchenbe. Halott-halványan, egész testében reszketve szállt ki a kancellár a gépből. Az SS-nek és a Reichwersnek parancsot adott, hogy azonnal szállják meg a Barna Házat. Ő maga három ember kíséretében autón Wiessbe indult. A látvány, amely itt szeme elébe tárult, erősebb idegeket is megrendített volna.

— Hitler az ebédlőajtóban állt falféren — folytatta informátorom — és a hangja reszketett. A különben hideg, megfontolt ember szinte önkívületben volt. A kezében egy széket tartott, amellyel mindent összezúzott, ami a kezéigébe került. Ott állt fődellen fővel a vezér és egymásután intett, hogy vigyék ki az ijedt, megriadt fiukat. Az SA jelenlevő tagjait összekötötték, autóba dobták őket, ahol legnagyobb

reszüket agyon is lőtték. Többet közülük még az ebédlőben és a hálósobában lőttek agyon. Ernst kapitány térdre borult, átkulcsolta Hitler lábait és sirva könyörgött életéért, de Hitler nem hagyta magát meglágyítani. Ernstet összekötötték és Dachaubá vitték. Ott három óra leforgása alatt a szó szoros értelmében agyonverték. Holtteste már felismerhetetlen volt.

— Röhmöt az ágyból ragadták ki. Hitler pillantásra sem méltatta egykori legjobb barátját, csak parancsot adott, hogy Münchenbe vigyék. Röhmöt azután bezárták

egy szobába. Revolvért adtak neki és tíz perc időt hogy végezzen önmagával, de a kapitány, egész Bajorország rettegett ura nem mert meghalni. Tíz perc után aztán be-törték az ajtót és két SS ember a kapitányt a falhoz állította, aztán egyik jobbról a másik balról belelőtt.

A Tegernsee partján egy csomó Hitler-fü jon felém énekelve. Kihajtott ingükön, rövid térdnadrágjukon játszik a napsugár. Ők biznak, ők azt hiszik, hogy Németországban már minden rendben van. J. A.

## Kocsis halál

### Lova kantárját fogva ragadott el a Szamos árja egy kocsislegényt

Satu-Mare, július 6.  
Tegnap délelőtt Fülöp Sándor kocsislegény az Iristelep mellett lovasszekerével át akart hajtani a Somes folyón. Mikor a szeker a víz közepére ért, az ár elkapta a sze-

keret és lovastól együtt elsodorta. A legény a ló kantárjába kapaszkodva kiabált segítségért, de mire a parton állók segítségül siethettek volna, a víz elsodorta. Holttestét még nem találták meg.

## Akik még a vízben sem tudnak egymás nélkül lenni

### Életmentő ikrek mentettek ki a Krasznából egy kislányt

Simleul-Silvaniei, július 6.  
Duha Jenő szolgabírói tisztségű második elemista iker gyermekei: Duda és nem messze tőlük egy kis leány merül el a Bimbi a napokban a Crasna partján játszódás közben arra lettek figyelmesek, hogy vízben. Az ikrek minden gondolkodás nélkül a vízbe ugrottak s tekintve, hogy mind a ketten uszni tudnak, a fuldokló kis-

leány segítségére siettek és a víztől már felpuffadt, eszméletlen gyermeket a partra vontatták. Orvosi kezelés után a kislány magához tért és megállapítást nyert, hogy Kocsis Juliskának hívják és nem messze megmentőitől, játszás közben szédült a vízbe, mikor aztán a két bátor gyermek megmentésére sietett.

## Félholtra verték a szomszédok a feleségvero gazdát

Satumare, július 6.  
Konrád Ferenc lazari gazdálkodó össze- verekedett a feleségével. Az asszony segítségért kiabált s a két szomszéd Frijac Sándor és Gaje Viktor a Konrádek udvarára rohantak. Pár perc alatt ők is belekevered-

tek a verekezésbe és úgy megverték Konrádot, hogy a satmari kórházba kellett szállítani, ahol haldoklik. A két szomszédot a csendőrség letartóztatta és bekísérte a satmari ügyészség fogházába.

## Opiumcsempészeket ítélték el Satu-Maren

Satumare, július 6.  
Három év óta huzódó, igen érdekes koin, ópium és szacharin csempészési ügyben hozott ma délelőtt döntést a törvényszék. A vádlottak padján Rosenfeld Márton livadai kereskedő, Grünwald Mór satumarei tyukszemvágó és Berger Sámuel satumarei sófför ülnék. A törvényszék a vádat

bebizonyítottak láttá, ezért Grünwald Mór 20 napi fogházra és 500 lei pénzbírságra, Rosenfeldet 500 leire, míg Berger Sámuel 500 lei pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak felebbezéssel éltek.

3 oldal

Erdélyi Magyarország

Július 8.



— A! — mormogta a deres haju férfi. Claire elpirult, amikor látta, hogy apja Area elborult.

— Nekem el kell készítenem a vacsorát — mondta Claire. Látszott, hogy a nyugodt hang, amelyen szól, megerősítésére kerül. Endicott nézte, ahogy Claire eltakarítja a hamut a parázsról, száraz mohát, apró száraz gallyakat tesz rá és rőzsét, amikor a moha lánggallobban. Nézte, hogy teszi fel a vizet a tűzre, hozza a cserépbödönökben a hozzávalókat a kőkamrából. Ez nem hasonlított az ő régi Clannijára.

— Most mondd el, mi történt — kérte Endicott és leült a nyikorgó székre. És Claire, mialatt a háziasszonyi teendőkhöz foglalatzkodott, elmondta röviden, hogyan ragadta el a víz a Gonosz Szakadékon át, hogyan mentette meg Grimshaw élete kockáztatásával, hogyan küzdöttek életükért, táplálékukért, hogyan építették a karmakat, és hogy készültek elő a télre.

— Hát Shomer az a férfi, aki ilyen véghez tud vinni! — jegyezte meg Endicott a végén.

— És még sokkal többet is tett, mint ezt — mondta a tűzhely mellett álló leány.

Körülnézett, mert zavarta apja hallgatása. Aztán ő is hallgatott. A csend tulságos volt egy-két percig.

— Most mondd el, mit csináltál te — szólott Claire.

És Endicott elmesélte, hogy mit csinált attól a naptól kezdve, amikor utoljára látta Clairet és Grimshawt a Korlát-tó táborában, ahonnan még az indiánok szerint sem lehet át senki a Gonosz Szakadékon élve. Elmondta, hogy nem akarta elhinni, hogy meghaltak, elbeszélte, hogy eredménytelenül keresett olyan fehér embert, aki hajlandó lett volna vele jönni, hogy átkutassák a szakadékokat.

Elmondta, hogyan erőlködött, hogy üzenhessen a York-gyárba, s kaphasson motoroshajót, amivel tél beállta előtt utnak indulhat. Aztán az Imperial társaságtól szerzett repülőgépet, amellyel a Mackenzie Medencéhez akart repülni, de a gép tönkrement egy kényszerleszállásnál. De azért nem adta fel a küzdelmet. Ezuttal elment a kanadai kormányhoz és maga a miniszterelnök intézkedett, hogy kapjon egy hidroplánt és egy pilótát, s így mehesseken északra. Platner, a pilóta követte a vasutvonalat az Abitibi-tótól, de eltévedt Winnipegosis s a Pass között. Ezzel is két hetet vesztek, ennyi ideig tartott, míg a Moose-tóhoz benzint hoztak. És Platner valószínűleg a pokolba kívánta már Endicottot és mindent, ami vele összefügg. Most vár rá.

— Ez azt jelenti, hogy bármely percben hazamehetünk? — kérdezte Claire abbaahagyva a munkáját.

Endicott a lányára nézett és meglepte a szemének merengő kifejezése.

— Csak nem akarsz ezzel azt mondani, hogy van valami, ami miatt nem akarnál visszamenni? — kérdezte hirtelen.

— Nem tudom — felelte a lány kerülve apja tekintetét.

— Csak nem — Grimshaw az oka? — kérdezte Endicott, egyenesen a cél felé irányítva a beszédet.

— Rá is kell gondolnom — felelte a tűz mellől a nyugodt szemű nő.

— Mennyiben?

— Minden tekintetben.

— Ugy érted, hogy tartozol neki valamivel azért, amit érted tett?

Mindennel tartozom neki. És ha egész életemben mást sem tennék, sem tudnám soha egészen visszafizetni, amivel neki tartozom!

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

Julius 8.

Rossz idők járnak a diktaturákra

## Elégedetlenek a bulgár katonai körök a Georgieff-kormányral

Bucuresti, július 6.

Bulgáriában a legutóbbi politikai változások után előállott helyzet nem látszik tulságosan konszolidáltnak. A katonai körök, amelyek támogatták a Gheorgieff rezsim uralomrajutását, elégedetlenek a kormány vezetőinek a legfontosabb és legsürgetőbb állami problémák megoldásának tapasztalatlanlansága miatt. Így például a költségvetés elkészítése körül már egy és fél hónapja folynak a kormány kezeiben a tárgyalások, anélkül, hogy valami eredményre jutottak volna.

Ugy látszik, hogy konfliktusok fognak keletkezni, amelyek a legközelebbi időzhetnek elő a hadsereg közreműködésével.

A formálisan feloszlított politikai pártok élénk tevékenységet fejtenek ki. Másrészt olyan politikai személyiségek, akik rokonszenveznek az új rendszerrel, mégsem vállalnak semmiféle megbízatást. Így például Cankoff, aki nem fogadta el a berlini követség vezetését. Szófiában a helyzet nyugtalan és meglepetések nincsenek hiányában.

## SPORT

### Az Olimpia kapusa súlyos testisértés címén feljelentette a Törekvés egyik játékosát

Satunare, július 6.

A vasárnapi botrányos kimenetelű futballmérkőzésnek érdekes fejleményei vannak. Baros Emil, az Olimpia kapusa ugyanis Zaciú Felician ügyvéd útján súlyos testisértés címén feljelentést tett az oradeai

Törekvés Major nevű játékosát ellen, mert a mérkőzés folyamán belerugott, amikor ő a kapu előtt már a földön feküdt. A sportéletben teljesen szokatlan feljelentés következményei elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

### Komplett csapatával játszik a Fradi Kladnóban

Budapest, július 6.

A vasárnapi budapesti mérkőzés révén a Ferencváros Kladnóban meccsel 8-án és ezuttal is komplett csapattal szerepel. A Ferencváros összeállítása a következő lesz: Háda, Bán, Korányi, Laki,

Moór, Lázár, Rátkay, Polgár, Sárosi, Toldi Kemény. Nem igazak tehát azok a hírek, amelyek szerint a Fradi félne a Kladnó rámenős játékatól és Sárosi helyett Székelyt állítja be centernek.

### Ki lesz a wimbledoni győztes?

Perry és Crawford vívják meg a döntő mérkőzést

London, július 6.

Wimbledonban a férfi egyes döntőjébe az ausztráliai Crawford és az angol Perry kerültek be. Előbbi az amerikai Shields, utóbbi az amerikai Wood ellen győzött az

elődöntőben öt-öt szettes küzdelem után. A sportvilág kíváncsi, hogy Perry meg tudja-e ismételni Crawford feletti ausztráliai győzelmét, vagy pedig ismét Crawford lesz a wimbledoni győztes.

### Timisoarán játszik le a Ripensia-Universitatea kupadöntőt

Timisoara, július 6.

A Biroul Federal tegnap esti ülésén foglalkozott a kupadöntő ügyével és miután a felek megegyezni nem tudtak, hogy az érdekesnek ígérkező mérkőzés hol legyen, sorshúzással döntöttek a kupadöntő helyszínéről. A szerencse Timisoarának kedvezett és így a Ripensia otthonában látja vendégül az egyetemi csapatot, amely nem sok eséllyel indul az országos bajnokság ellen. A mérkőzés vasárnap, július 8-án valószínűleg az Electrica pályán kerül lejá-

szásra. Ugyancsak tegnapi ülésén döntött a szövetség a CAO-Juventus meccs ügyében is és a mérkőzés hátralevő 80 percének lejátszását július 8-án Bucurestiben rendelte el. Ennek következtében a szombatvasárnapra a bécsi WAC, amely eredeti terv szerint a Juventus és Venus ellen játszott volna, mindkét napon Bucuresti válogatottjával meccsel. A timisoarai kupadöntőbe a román kupa bíróküldő bizottsága Morár Teofil dr-t delegálta.



# Komoly készülődések a jövő világháborújára

Anglia nyugati partjára akarja áttelepíteni arzenáljait, mert fél egy esetleges német támadástól

London, július 6.

A Daily Telegraph feltűnést keltő cikkben foglalkozik az angol hadügyminisztériummal azzal a tervvel, hogy a Wulwichi királyi arzenált, amely Anglia legkeletibb részén van elhelyezve, Anglia nyugati részébe helyezi át. A lap szerint ugyanis az angol hadügyminisztérium, amikor látta, hogy a leszerelés kérdésében nem lehet komoly eredményeket elérni, elhatározta, hogy biztonságát növelni fogja azáltal, hogy keleti partvidékén erődítményeket állít fel és a partokon elhelyezett katonai raktárakat, műhelyeket védettebb vidékekre helyezi át.

Mivel Anglia keleti partvidéke igen jó célpont nemcsak az ellenséges repülők számára, hanem messzehordó ágyuk számára is, a wulwichi arzenált feltétlenül el kell helyezni. A lap ugyanis számol azzal a helyzettel, hogy az

elkövetkezendő új világháborúban Németországnak első dolga lesz elfoglalni Belgiumot és Hollandiát.

A Daily Telegraph szerint az arzenál legjobb helyen Dél-Wallesben volna, amely Angliának legnyugatibb része.

A wulwichi királyi arzenál jelenleg 20 ezer munkást dolgoztat. A világháború idején az arzenálban egyszerre dolgozók száma meghaladta a 210 ezret.

A Daily Mail szintén foglalkozik a wulwichi arzenállal és megemlíti, hogy az angol légi véderő kifejlesztésére az angol kormány újabb 60 millió fontos póthitelt nyitott, amelyből új hadirepülőgépeket és husz cirkáló építenek.

A Daily Mail külpolitikai munkatársa a haditengerészetéről írt cikkében azt írja, hogy az Egyesült Államok hallani sem akarnak arról, hogy a hadihajók nagyságát 25

ezer tonnára szállítsák le. Olaszország szintén agaszkodik ahhoz, hogy legalább is 35.000 tonnás hadihajókat gyártsanak. Erre Franciaországnak az volt a válasza, hogy a francia tengerészeti minisztérium olyan tervet dolgozott ki, amely szerint

a francia hadihajók száma és térfogata olyan nagy lesz, mint Oroszország és Németország tengerészeti felszerelése együttvéve.

Végül a cikk azt mondja, hogy a mai zavaros idők miatt lehetetlenség, hogy egy komoly leszerelési konferencia üljön össze októberre.

A Daily Herald Anglia légi védelméről írva azt a hivatalos tervet közli, hogy az angol kormány a közeljövőben kétezer méter magasságba szálló rögzített léggömböket fog építtetni, amelyeket finom dróthálókcal fognak összekötni, hogy az ellenséges repülőgépeket abban, mint hálókban megfogják.

## Lebontják a cluji öreg színházat

Cluj, július 6.

Erdély legrégebbi színházát, a cluji Farakas ucai magyar színházat lebontják. A színház a 18-ik században épült. Nemrég

az egyetem tulajdonába ment át és diákotthon célját szolgált. Most az egyetemi tanács elhatározta, hogy a színházat lebontatja és helyébe egy modern diákotthont létesít.

## Becsületes és rendszeresen fizető adósa Magyarország a Népszövetségnek

London, július 6.

A népszövetségi kölcsön londoni bizottsága most adta ki második jelentését. Megállapította a bizottság, hogy 1924 óta a Népszövetség 85 millió font sterling névértékű kölcsönt adott különböző államoknak. Tőkehátralék a jelen pillanatban 63 millió fontot tesz ki.

A bizottság részletesen foglalkozik a magyarországi kölcsön helyzetével és megelégedéssel vette tudomásul, hogy Magyarország az 1924-ben kapott 14 millió fontos kölcsönből 10 és fél millió fontot kifizetett, ami az összes adós államok között első helyre teszi. Utána közvetlenül Bulgária jön.

A kölcsönbizottság megállapította azt is, hogy a végleges rendezés túl korai volna,

de megengedhetetlen, hogy ez továbbra is így menjen. Eppen azért azt a javaslatot fogja előterjeszteni, hogy az adós államok, ha nem bírnak idegen pénzben, úgy saját pénzükből tegyék le az adósságuk névértékét még ebben az évben, hacsak annyi időre is amíg a Népszövetség ugyanolyan mértékű újabb kölcsönt bocsát az adós állam rendelkezésére.

A Times foglalkozik ezzel a problémával és azt állapítja, meg, hogy Magyarország pénzügyi helyzete nagyot javult, mert míg a múlt évben a tőketörlesztés mellett csak 25 százalékos kamatot tudott fizetni, addig ebben az évben 50 százalékos kamatot fizetett.

Z

## Nem fizetnek adót Németországban a külföldi kocsik

Berlin, július 6.

A német kormány elhatározta, hogy az idegenforgalom növelésére a külföldi autók, bármilyen hosszú ideig is tartózkodnak Németországban, a jövőben egyáltalán nem fognak adót fizetni. Ugy látszik, Németországnak ez a legnagyobb gondja.

## Elkapta a gépszíj és összeroncsolta öt ujját

Bucuresi, július 6.

A Birman kötélgyárban súlyos baleset történt. Florica Rista nevű munkásánynak a gépszíj elkapta a kezét és öt ujját szétromcsolta. Beszállították a kórházba.

## Meghalt egy magyar országgyűlési képviselő

Igló, július 5.

Minnich Kálmán bányafőtanácsos, volt magyar országgyűlési képviselő tegnap 81 éves korában meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor megy végbe Szombathelyen.

## Nagy tifuszbajrárvány az ókirályságban

Bucuresti, július 6.

A Vaslau melletti Valea Cărelor községben nagyarányú tifuszbajrárvány ütött ki. A hatóságok mindent megtettek a járvány továbbterjedésének megakadályozására.

## Szerelmi bánatában szerelmese háza előtti fára akasztotta fel magát

Bucuresi, július 6.

Constantina Teodor fiatal leányt a szeretője elhagyta. A leány nem tudta túlélni a szégyent, és szeretője háza előtt egy fára felakasztotta magát. A járőrök idejében észrevették, levágták a kötélről és súlyos állapotban kórházba szállították.

5 oldal

Erdélyi Magyarok

Július 8.

## Hindenburg -- megfiatalította magát

Belebetegedett Hitler a vérfürdő izgalmaiba

Berlin, július 6.

Ismeretes, hogy Hindenburg birodalmi elnök egészségi állapotáról riasztó hírek kelttek szárnyra. Hindenburg közel van 87-ik évéhez és így — különösen az utóbbi napok izgalmai következtében — állapota valóban komoly aggodalomra adhatott okot. Mint most kiderült, Hindenburg gyengélkedése annak tulajdonítható, hogy

aláírását azzal, hogy ellenkező esetben

kivégzik Oscar von Hindenburg tábornokot, az elnök fiát és Papen alkancellárt is.

Berlini jelentések szerint Hitler kancellárt az elmúlt napok izgalmai annyira megviselték, hogy ágyának esett. Orvosai a legnagyobb nyugalmat érték elő Hitler számára.

## Verekedő munkanélküliek

Bucuresti, július 5.

Teodor Dumitrescu 27 éves munkanélküli társaival összeverekedett, akik jól helybenhagyták olyannyira, hogy kórházba kellett szállítani.

a birodalmi elnök az elmúlt hetekben fiatalító eljárásnak vetette alá magát.

Emlékeztet még egyébként, hogy Hindenburg a szombati és vasárnapi vérfürdő után úgy Hitlerhez, mint Göringhez üdvözlő táviratot küldött. Mint most kiderült, az elnökkel valószínűleg kicsikarták ezen táviratok



Ember, aki hol megnősül, hol elválk

# Két szék között a pad alá került a csapodár férj

Cluj, julius 6.

Chereji Juliu vasuti munkás néhány évvel ezelőtt örök hűséget esküdött egy csinos lánynak, Roman Savinának. Esküjét be is tartotta, mert annak rendje és módja szerint karonfogva vezette az anyakönyvvezető elé, ki rájuk adta az áldást és utnak engedte a fiatal párt. A mézeshetek eltelté után nehéz napok köszöntötte a családba, mert Chereji állás nélkül maradt. Fiatal feleségével leutazott Bucurestibe, hogy ott elhelyezkedjen. A fiatal asszonynak rokonai nál szállottak meg s miután az elhelyezkedés nem sikerült, a férj visszatért Clujra, a fiatal asszony pedig Bucurestiben maradt.

Ezután már csak levélben érintkeztek egymással a házastársak. A férj egyre írta a megnyugtató leveleket, hogy az asszony ne mozduljon Bucurestiből mert ő itt még nem tudott állást szerezni. Egyszer aztán különös levél érkezett. Egy "jóakaró" értesítette a fiatal asszonyt, hogy a férje, amíg ő Bucurestiben várja az elhelyezkedést másodsor is megnősült.

Ezuttal pedig Pókay Ilonát vezette oltár elé. Az asszony nem akart hitelt adni ennek a meglepő hírnök, Clujra jött és itt meggyőződött, hogy a levélben nincs semmi túlzás. A következő lépés az volt, hogy férjét feljelentette bigámiáért és

Chereji Juliu a törvényszék egy havi fogságra is ítélte.

Am a kettes számú asszony sem maradt tétlenül. Miután meggyőződött arról, hogy álete párja fondorlattal tette feleségévé, a házasság megsemmisítése iránt pert lett folyamatba és ennek a törvényszék helyet adva, a házasságot megsemmisítette.

A páros élethez hozzászokott Chereji azonban nem tudta elviselni a magányt és ezért a cluji törvényszéknél válopert indított első felesége ellen. Arra kérte a törvényszéket, kötelezze az asszonyt, hogy az életközösséget 15 nap alatt állítsa visz-

sza. A becsapott első feleség természetesen védekezett a bíróság előtt és előadta, hogy férjének a kérése erkölcstelen, mert hiszen őt csúnyán kijátszotta és még mindig közös háztartásban él második feleségével, a kiért a törvényszék bigámiáért elítélte. A törvényszék helyt adott az asszony védekezésének s a férjet a házassélet visszaállításá-

ra vonatkozó keresetével elutasította. A második férj a cluji ítélőtáblához felebbezett a törvényszéki ítélet ellen. Az ítélőtábla Balasiu tanácsa tegnapi tárgyalása azonban a törvényszék ítéletét helybenhagyta. A csapodár férj két szék között tehát a pad alá maradt.

## Barthou sikere

# Francia-olasz közeledés küszöbön

Páris, julius 6.

A francia-olasz közeledés döntő stádiumhoz érkezett. Ugyanis Barthou angliai utazása előtt magához rendelte a római francia nagykövetet, aki utazását megelőző

leg hosszabb tárgyalásokat folytatott Mussolinivel és Suvich külügyi államtitkárral. Barthou a római francia nagykövet meghallgatása után fogadta Pignetti párisi olasz nagykövetet, akivel hosszasan tárgyalt.

# Az Ölt több ezer hold termést pusztított el

Bucuresti, julius 6.

Az országos nagy esőzések következtében beállott árvíz, mint azt már jelentettük, az ország különböző helyein óriási pusztítást végzett. A napok óta tartó eső Fagaras városát is kellemetlen helyzetbe hozta, a

mennyiben a kiömlő Ölt vize majdnem három napig elzárta a világtól. Az Ölt különben több ezer hold termést pusztított el, nedakat sodort és három községet víz alá borított.

# 4 évi börtönre ítélték Lőrinczyt és mindjárt le is tartóztatták

Cluj, julius 6.

A törvényszék kihirdette a hírhedt és nagy port felkavart Lőrinczy ügyben az ítéletet. Mint ismeretes, Lőrinczy Mózes cluji bankigazgató sorozatos csalásokat, okirathamisításokat követett el a bank ügyfelei kárára. Lőrinczy és társai végre is a bíróságon kötöttek ki, ahol csütörtökön mondták ki az ítéletet, amely szerint a törvényszék bűnösnek mondta ki Lőrinczy Mózes csalás és okirathamisítás bűntettében,

ezért négy évi súlyos börtönre ítélte és 3 évre felfüggesztette politikai jogainak gyakorlásától.

A többi vádlottakat a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette. Az ügyész súlyosbításért felebbezett és kérte, tekintettel arra, hogy tartani lehet Lőrinczy szökésétől, rendelje el a bíróság Lőrinczy azonnali letartóztatását. A bíróság heves vita után elrendelte a letartóztatást.

## Mit tesz a vénasszony pletykája

# Lelőtte menyasszonyát egy féltékeny legény

Targu-Mures, julius 6.

A közeli Jad községben megdöbbentő szerelmi tragédia történt, amelynek áldozatai a muresmegyei Repa de Sus községbe valók, Gherman Simion gazdálkodó menyasszonyával, Oprean Paraschivával együtt, néhány hét óta Jad községben tartózkodott. Már ki is tüzték az esküvő napját, midőn a falusi pletyka szétzavarta a boldog jegyespárt. Néhány falusi öregasszony terjeszteti kezdte a hírt, hogy Oprean Paraschiva vőlegényét megcsalja. Amikor a férfi fülébe jutott ez a felelőtlen híresztelés, felelősségre vonta a leányt, aki természetesen tagadta az alaptalan vádat, de annyira megijedt vőlegénye magatartásától, hogy elfutott egy erdőkerülő rokonához. Gherman a lány távo-

zása után buskomor lett és elhatározta, hogy végez a leánnyal és önmagával is. Puskát kerített és azzal elment az erdőkerülő házához, ahol valamilyen ürüggyel ki-szólította a leányt a ház elé. Abban a pillanatban, amidőn a leány kijött, Gherman célzott és egyetlen lövéssel kivégezte a leányt. Majd elővette a puskát és önmagát lölte szíven.

A kettős szerelmi tragédia nagy részvétet keltett az egész vidéken és a csendőrség mos nyomozza a tragédiát előidéző öregasszonyok kiletét.

NAPSZAMOS KONVENCIA  
tes beosztással készültek és kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea.

## APROHIRDETÉSEK

Tűzőnök felvétetnek, Nagybéri Testvérek. Str. Aradului (v Aradi-ut) 23. 1589

Parket-munkást ki tökéletesen doigozik alkalmi lakás takarításához kerestetik. Cim a kiadóban. 1579

Cipésmunkást elsőosztályú varrott munkára és kifutót felvesz, Urán, Baraképület. 1586

Munkanélküliek biztos szép keresethez juthatnak a Friss Ujság és Erdélyi Magyarország árusításával. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Tiszteletes házimesterpár felvétetik Jelentkezni Magyar Általános Hitelbank Bornsteinnál. 1590

Bejárónót keresek str. Tache Jonescu (v Körös-ucca) 21. Jelentkezni 2-3 óráig.

Mindenes vagy bejárónó ki főzéshez ért felvétetik Kolcea vendéglő. Velence resti.

Kártyából multat, jövőt jósol, tanácsot ad, Str. Pasielor (v Madár-ucca) 7. 1582

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY magyar fordításban kapható lapunk kiadóhivatalában. Ár 25 lei.

Harminc, negyven éves németül tudó mindanest, ki szakácsnői teendőt is végez. felvesz, Andru, Bulv. Reg. Ferdinand 11.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Pásztor Mihai Viteazul 4.

Vendéglőbe konyhas kerestetik, Str. Decebal (v Vitéz-ucca) 46. 1581

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA